

Далее автор дает графикон ценности в форинтах, припадающей на 1 га вырубленной древесины в зависимости от возраста и класса бонитета (благородный тополь — Рис. 3., отечественный тополь — Рис. 4.). Графиконы ценности изображены с точностью, соответствующей анализам народно-хозяйственного уровня.

Dr. Kulcsár V.: DER EINSCHLAGSWERT VON PAPPELBESTÄNDEN.

Die prozentuale Verteilung der netto Holzmasse der Pappelbestände nach Holzsorten in der Funktion des mittleren Bruthöhendurchmessers des Bestandes wird für die Zuchtpappeln in Abb. 1, für die heimischen Pappeln in Abb. 2 gezeigt. Dass Einschlagswertdiagramm für 1 ha Pappelbestand zeigt den Wert in 1000 Ft in der Funktion des Alters und der Ertragsklasse (Zuchtpappeln: Abb. 3; heimische Pappeln: Abb. 4). Die Genauigkeit der Wertdiagramme eignet sich für Analysen in volkswirtschaftlicher Ebene.

Akácállományok kitermelési értéke és értéknövedéke

VAS ZOLTÁN

A faállomány-érték és értéknövedék becslésének igen nagy jelentősége van a szocialista erdőgazdálkodás bővített újratermelésének fejlesztésében. Az értékbecslés kidolgozása egy fafajra vonatkozóan is sokrétű. Ebben a rövid dolgozatban az akácállományok értékelése körében végzett vizsgálataimnak csak egy részéről, főleg a gyakorlati munkában hasznosítható vizsgálati eredményekről kívánok tájékoztatást adni.

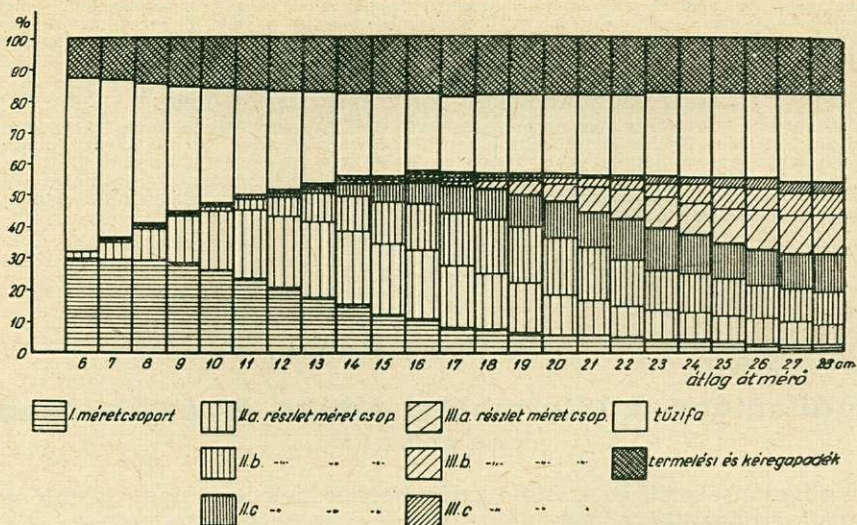
A beszámolóm jelentős számú próbaterület adataira épült. Az állományfelvétel 158 erdőrészletben összesen 57 594 db törzsre terjedt ki. Az adatok ellenőrzésére 772 erdőrészletből kitermelt 149 484 m³ nettó fatömeg tényszám adatát gyűjtöttem össze és dolgoztam fel. A területek kiválasztásánál figyelembe vettem a termőhelyi osztályt, a kort és a tájjellegét.

Az adathalmaz feldolgozásának eredményei az akácállományok szerkezetében mutatkozó törvényszerűségeket tükrözik. Az adatfeldolgozás fő szempontjának a föld feletti fatömeg iparifára alkalmas részének a kitermelési érték megállapítását szolgáló méretcsoportokra bontását tekintettem. A méretcsoportokra bontott állományokat egyrészt az átlagos mellmagassági átmérőjük, másrészt a termőhelyi osztályuk és ezen belül a koruk szerint csoportosítottam.

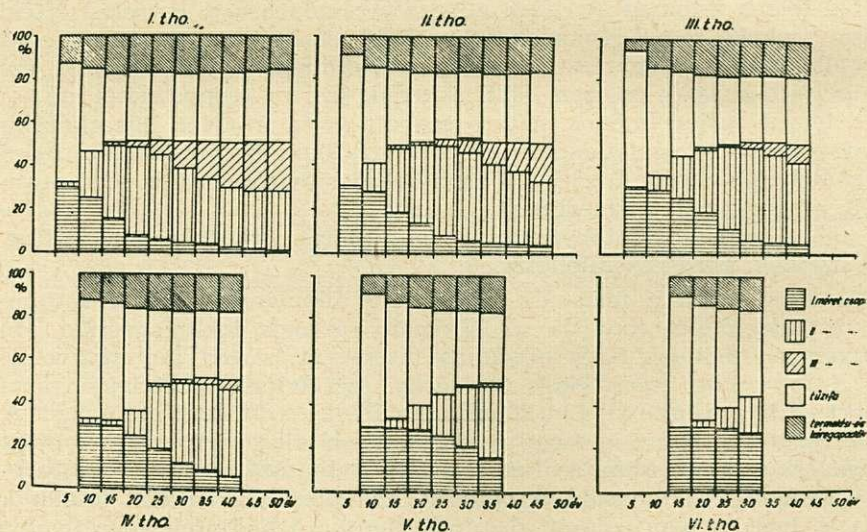
A dolgozat terjedelmének szűkre szabott volta miatt a következőkben az állományszerkezet vizsgálata során készített grafikonokból és táblázatokból csak a fahasználat és az erdőművelés körében hasznosítható, általam legfontosabbnak ítélt eredményeket ismertetem.

Az akácállományok fatömegének iparifa méretcsoportokra és tűzifára megoszlását az 1—4. ábrák szemléltetik.

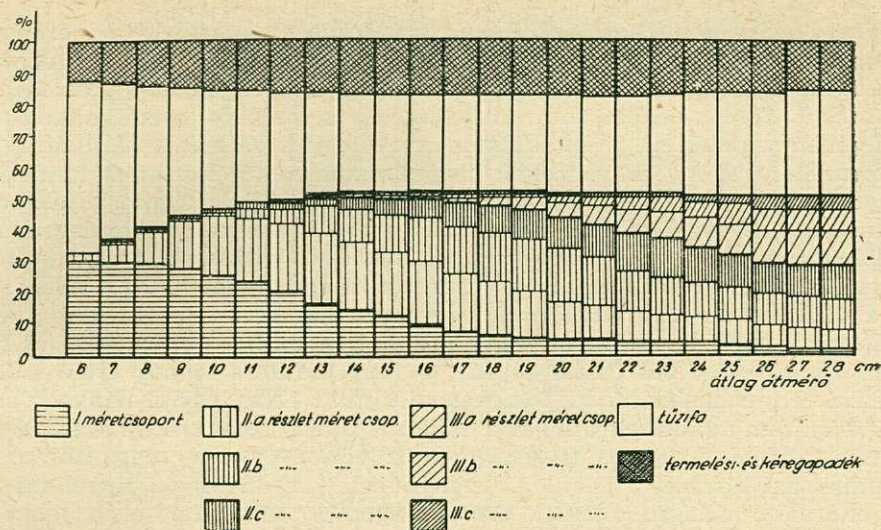
Az 1. és 3. ábra a mag- és sarjeredetű állományok bruttó fatömegének százalékos összetételét mutatja az állomány átlagos mellmagassági átmérője függvényében. Az ipari célra alkalmas fatömeget három méretcsoportra osztottam. A fontosabb választékok vastagsági méreteinek megfelelően az I. méretcsoport — 11 cm-ig, a II. 12—23 cm-ig, a III. 24 cm-től felfelé terjed. A II. és III. méretcsoportot 31 cm-ig 4 cm-es emelkedéssel alcsoportokra osztottam, hogy a kitermelési érték kiszámításakor a felhasználhatóságot minél jobban figyelembe vehessem. Alkalmasak az említett oszlopos diagrammok annak a vizsgálatára is, hogy a népgazdaság részéről jelentkező különféle méretigények kielégítésére általában milyen átlagos mellmagassági átmérőjű állományok a legalkalmasabbak. A grafikon tartalmazza továbbá a tűzifa arányát, valamint a termelési- és kéregapadékat.

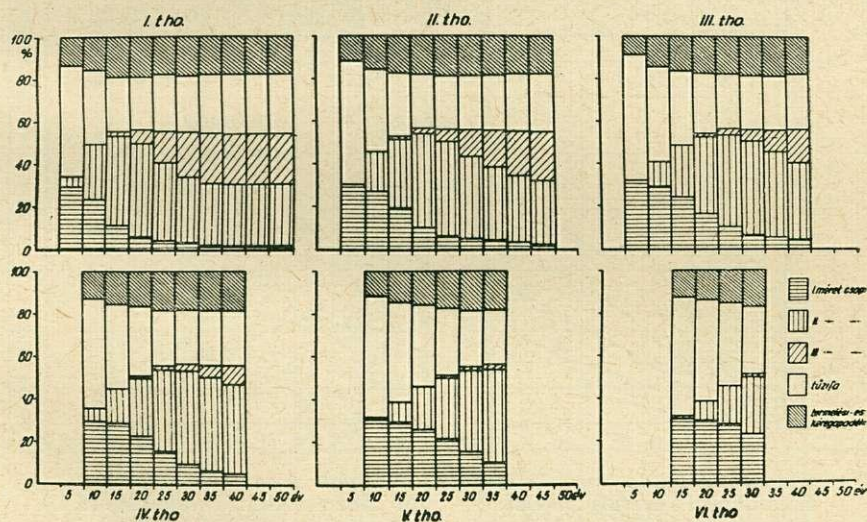
1. ábra. Akác mageredetű állományok bruttó fatömegének százalékos megoszlása iparifa méretcsoportokra, tűzifára, termelési- és kéregpadéokra az állomány mellmagassági átmérőjének függvényében

2. ábra. Akác mageredetű állományok bruttó fatömegének százalékos megoszlása iparifa méretcsoportokra, tűzifára, termelési- és kéregpadékra, termőhelyi osztályonként a kor függvényében

3. ábra. Akác sarjeredetű állományok bruttó fatömegének százalékos megoszlása iparifa méretcsoportokra, tűzifára, termelési és kéregpadéokra az állomány átlagos mellmagassági átmérőjének függvényében

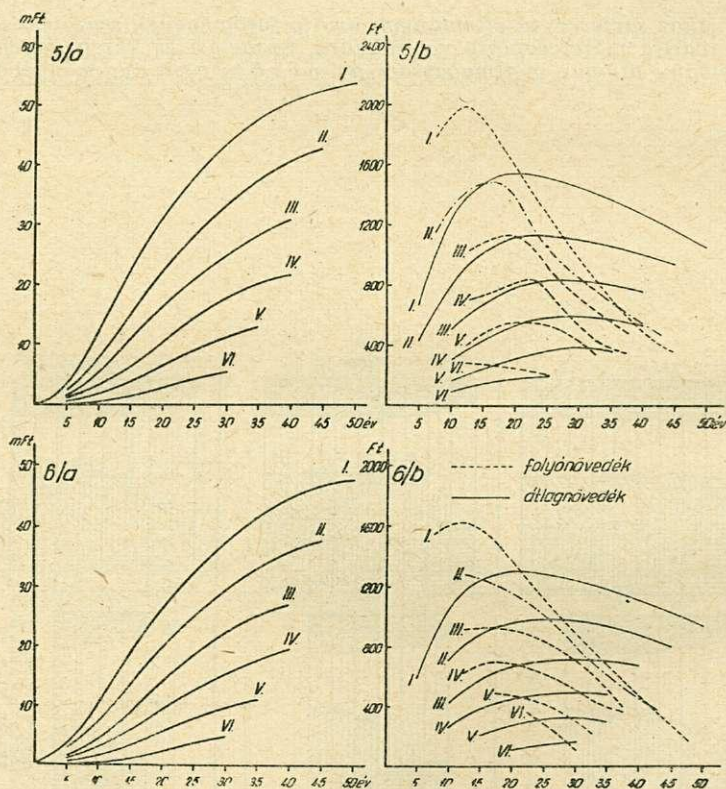

4. ábra. Akác sarjeredetű állományok bruttó fatömegének százalékos megoszlása iparifa méretcsoportokra, tűzifára, termelési- és kéregpadéokra, termőhelyi osztályonként a kor függvényében

A korrelációs együttható számítását elvégezve ellenőriztem a méretcsoportok változását az állomány átlagos mellmagassági átmérőjének függvényében. A korrelációs együttható értéke szoros összefüggésre enged következtetni.

A 2. és 4. ábra az előbb említett összetételt termőhelyi osztályonként a kor függvényében szemlélteti, s ez alkalmas arra, hogy a választékpolitikának megfelelő termőhelyi igény és vágáskor megválasztására tájékoztatást kaphassunk.

A grafikusan szemléltetett állományszerkezeti adatok gyakorlatiasabb formáját tartalmazza az 1. táblázat, amelyben a földfeletti nettó fatömeg választékolási lehetőségeit és az egy m^3 fa átlagos tömelleltségi elszámoló árát mutatom ki az állomány átlagos mellmagassági átmérője függvényében. Úgy vélem, hogy ennek a táblázatnak az adatai jó támaszpontot adnak az iparifa-kihozatal tervezéséhez és elemzéséhez, ugyanis a kimunkált adatok megbízhatóságát az ország különböző részeiből összegyűjtött, a fent említett számú erdőrészlet fakitermelési ténytámadataival összehasonlítottam. Az iparifa-hányad átmérő szerinti ténytámadatainak átlagát a táblázat utolsó sora tartalmazza. A táblázat iparifa-kihozatali $\%$ -a a ténytámadatokhoz viszonyítottan magasabb lehetőségre utal, s azt hiszem, a jelenleg érvényben levő szabványok figyelembevételével, gondosabb választékolással, ezt a magasabb kihozatalt el is lehet érni.

5/a ábra. Akác mageredetű állományok kitermelési értéke termőhelyi osztályonként. — 5/b ábra. Akác mageredetű állományok folyó- és átlagnövedékének kitermelési értéke. — 6/a ábra. Akác sarjeredetű állományok kitermelési értéke tőron termőhelyi osztályonként. — 6/b ábra. Akác sarjeredetű állományok folyó- és átlagnövedékének kitermelési értéke

1. táblázat.

Megnevezés	Az állomány átlagos mellmagassági átmérője centiméterben																						
	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Mageredetű állományokban																							
I. m. cs. -11	34,3	34,2	34,7	33,3	31,-	28,3	25,4	21,6	18,5	14,6	12,6	9,6	8,7	7,6	6,7	6,7	6,-	5,-	5,1	4,2	3,4	2,4	2,4
II. m. cs. 12-15	2,7	6,5	11,7	18,-	22,6	25,6	27,3	28,7	28,7	28,2	26,5	23,7	21,8	19,5	15,4	12,8	12,-	11,1	10,2	9,4	9,4	8,5	7,7
16-19	-	0,7	0,8	0,8	1,6	4,2	6,7	10,9	13,4	15,6	18,-	20,4	20,7	21,2	22,3	20,6	18,-	15,3	14,6	14,5	12,7	12,8	12,8
20-23	-	0,7	0,8	0,8	0,8	1,4	1,9	1,9	5,2	7,2	8,5	10,7	12,0	12,6	13,7	14,6	15,3	16,1	15,3	13,7	13,6	13,7	14,5
12-23	2,7	7,9	13,3	19,6	25,0	31,2	35,9	41,5	47,3	51,-	53,-	54,8	54,5	53,3	51,4	48,-	45,3	42,5	40,1	37,6	35,7	35,-	35,-
III. m. cs. 24-27	-	-	-	-	-	-	0,9	0,9	0,9	1,1	1,1	2,2	3,3	5,5	6,8	8,6	10,3	12,4	12,8	13,7	14,6	15,4	15,4
28-31	-	-	-	-	-	-	0,9	0,9	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	2,5	3,4	4,3	5,1	6,8	8,5	8,5	8,5	8,5
32-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,7	2,5	2,5	2,6	3,4	5,1	5,1	5,1
24-	-	-	-	-	-	-	0,9	1,8	2,-	2,2	3,3	4,4	5,5	7,7	10,4	13,7	17,1	20,-	22,2	25,6	28,2	29,-	29,-
Iparifa összesen	37,-	42,1	48,-	52,9	56,-	59,5	62,2	64,9	67,8	67,8	68,9	68,8	68,7	68,6	68,5	68,4	68,4	67,5	67,4	67,4	67,3	66,4	66,4
Tüzifa	63,-	57,9	52,-	47,1	44,-	40,5	37,8	35,1	32,2	32,2	31,1	31,2	31,3	31,4	31,5	31,6	31,6	32,5	32,6	32,6	32,7	33,6	33,6
Földfeletti nettó fa-tömeg összesen	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Átlagár Ft/m ³	161	175	188	198	205	213	219	227	233	235	240	241	242	244	245	247	248	248	250	252	252	250	249
Sárjeredetű állományokban																							
I. m. cs. -11	34,3	34,2	34,4	32,8	30,4	27,3	24,-	20,1	16,9	13,3	11,6	8,8	7,8	6,9	6,-	6,-	5,1	5,-	4,9	3,9	3,-	1,9	1,9
II. m. cs. 12-15	2,7	6,5	11,5	17,7	22,2	23,9	25,6	26,4	26,5	25,9	24,-	21,5	19,8	16,9	14,2	12,3	11,2	10,2	9,-	9,-	7,9	7,8	6,9
16-19	-	0,7	0,7	0,8	1,6	4,3	6,-	10,2	12,3	14,4	16,5	18,6	18,9	19,9	20,5	18,2	16,2	14,-	13,-	12,8	12,1	11,9	11,9
20-23	-	0,7	0,7	0,7	0,8	1,6	1,8	4,7	6,7	7,7	9,7	10,9	12,-	12,3	13,3	14,3	15,1	14,-	12,-	12,-	11,9	12,8	12,8
12-23	2,7	7,9	12,9	19,2	24,6	29,8	33,4	38,4	43,5	47,-	48,2	49,8	49,6	48,8	47,-	43,8	41,7	39,3	36,-	33,8	32,-	31,6	31,6
III. m. cs. 24-27	-	-	-	-	-	-	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	1,9	3,-	5,-	6,2	8,2	9,2	10,2	12,1	12,1	12,8	13,6	13,6
28-31	-	-	-	-	-	-	0,9	0,9	0,9	0,9	1,-	1,-	1,-	1,-	2,-	3,-	4,2	5,-	5,9	7,9	7,9	7,8	7,8
32-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,1	1,9	2,-	2,-	3,-	5,-	5,-	5,-
24-	-	-	-	-	-	-	0,8	1,8	1,8	1,8	2,7	3,8	4,9	6,9	9,1	12,3	15,3	17,2	20,-	23,-	25,7	26,6	26,6
Iparifa összesen	37,-	42,1	47,3	52,-	55,-	57,1	58,2	60,3	62,2	62,1	62,5	62,4	62,3	62,6	62,1	62,1	62,1	61,5	60,9	60,7	60,7	60,1	60,1
Tüzifa	63,-	57,9	52,7	48,-	45,-	42,9	41,8	39,7	37,8	37,9	37,5	37,6	37,7	37,4	37,9	37,9	37,9	38,5	39,1	39,3	39,3	39,9	39,9
Földfeletti nettó fa-tömeg összesen	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Átlagár Ft/m ³	161	175	186	196	203	208	211	218	222	224	227	228	229	232	232	234	235	235	235	237	238	236	236
Tényszám adatok a mag- és sárjeredetű állományokban																							
Iparifa aránya	37	42	46	49	51	53	55	57	58	59	60	61	61	62	63	63	63	64	64	64	64	64	63

Az adatok zárását termőhelyi osztályonként vizsgáltam. Értéke a véghasználatban s a gyérítésekben is a megengedett hibahatárokon belül van.

Az akácállományok választék-kihozatali összetételének vizsgálata lehetővé tette a fatermési tábla bruttó fatömegének nettósítását, iparifa méretcsoportok és tűzifa szerinti megosztását és ezek alapján a kitermelési érték számítását. A méretcsoportok kialakítása a jelenlegi választékigényt tükrözi. Az érték kiszámítása a nyárfafajhoz hasonlóan, tőáron történt (lásd dr. Kulcsár „Nyárállományok kitermelési értéke” című dolgozatát). Az akácállományok kitermelési értékét száz százalékos elegyarányra és sűrűsége vonatkozóan a termőhelyi osztály és a kor függvényében az 5/a és 6/a számú ábra mutatja. Munkánk során Fekete Zoltán átdolgozott akác fatermési tábláját használtuk (Erdészeti Kézikönyv, 1960).

Hasonló módszerrel kidolgoztam az átlag- és a folyónövedék értékét is. Ezek alakulását az 5/b és a 6/b ábra szemlélteti. Az ábrák alkalmasak arra, hogy a vágásérettségi kort a jelenlegi választék- és árpolitika alapján gazdaságossági szempontok szerint is vizsgáljuk.

A választékpolitika és az árpolitika változásának következményei érvényesíthetők. Akácállományoknál célszerű lenne a számított tőárakból méretcsoport-

2. táblázat

Kor- osztály, év	Terület ha	Sűrűség %	Sűrűség alapján redukált terület ha	Egységár Ft/ha		Kitermelé- si érték tő- áron	Termelési érték net- tó terme- lői áron
				tőár	nettó termelői ár /1/		
1000 Ft-ban							
M a g e r e d e t ü á l l o m á n y o k /2/							
1-10	13.289,88	74	6.906,17	1.485	4.232	10.257	29.227
11-20	20.715,38	71	14.711,80	9.879	27.661	145.344	406.943
21-30	5.422,26	68	3.619,77	22.812	59.311	82.576	214.692
31-40	1.286,69	62	804,74	30.058	78.151	24.189	62.891
41-60	795,39	100	795,39	34.363	89.344	27.332	71.063
61-	151,35	100	151,35	37.555	97.643	5.684	14.778
Összesen:	41.660,95	-	26.989,22	-	-	295,382	799.594
S a r j e r e d e t ü á l l o m á n y o k /3/							
1-10	35.089,98	86	19.695,99	1.198	3.414	23.504	67.242
11-20	28.653,44	76	19.493,64	8.787	25.043	171.297	488.179
21-30	11.891,02	71	8.431,51	17.898	49.219	151.304	414.990
31-40	2.124,74	68	1.450,03	25.112	68.058	36.414	100.136
41-60	692,08	100	692,08	29.017	79.796	20.081	55.225
61-	69,29	100	69,29	30.259	83.212	2.097	5.766
Összesen:	78.520,55	-	49.832,54	-	-	404.697	1.131.538
Mind- összesen:	120.181,50	-	76.821,76	-	-	700.079	1.931.132

Megjegyzés: Az értéktáblázat dr. Keresztesi: Akáctermesztés Magyarországon c. könyv 6. táblázat adatai alapján készült.

¹ Az átlagárban a vékony tűzifa tő mellett, a bányafa és rönk rendeltetési állomási, a többi választék feladóállomási egységáron szerepel.

² 9856,10 ha redukált területből az I-III. tho.-ban levő 6906,17 ha is értékelve van.

³ 30 084,37 ha redukált területből az I-III. tho.-ban levő 19 695,99 ha van értékelve.

árak képzése, ami nagy mértékben megkönnyítené a faállomány és a növedék értébecslésének munkálatait.

Megítélésem szerint az értébecslés kidolgozása hozzájárul a közgazdasági szemlélet fejlesztéséhez. A gyakorlatban tevékenykedő erdészek közgazdasági igénye egyre növekszik. Számításokat végeznek a kitermelések tervezésekor, választékoláskor, az állományok telepítésekor, felújításakor stb.

Továbbiakban arra a kérdésre kívánok tájékoztatást adni, hogy milyen kitermelési értéket képviselnek az ország tíz éven felüli, valamint az 1—10 éves I—III. termőhelyi osztályú akácállományai; *faállományainkkal való gazdálkodást ellátó szakunk társadalmi elismerése és a szocialista tulajdon védelme szempontjából ugyanis nem közömbös, hogy a népgazdaság által ránk bízott erdővagyon értéke mennyit tesz ki.*

A 2. táblázatban az említett akácállományaink kitermelési értékét a választékok tő melletti elszámoló árából számított tőáron (számított tőárból levontam a kitermelési átlagköltséget) és az értékesítés helyének megfelelő nettó termelői áron mutatom ki. A tőár képzésére az előbbieken utaltam. A nettó termelői áron való számításnál a vékony tűzifára a tőmelletti, a bányafára és a rönkre a rendeltetési állomási és a többi választékra pedig a feladóállomási elszámoló árat alkalmaztam.

A közölt adatok mennyiségi tekintetben megfelelnek a fatermési táblák pontossági követelményeinek. Alkalmasak arra, hogy az akácállományok és azok növedéke kitermelési értékének alakulásából általános következtetéseket vonhassunk le. A meglevő adatok további feldolgozásának során lehetőségünk nyílik arra is, hogy a konkrét állományok kitermelési értékét is becsülhessük.

Ваш Золтан: ВЫРУБАЕМАЯ И ПРИРОСТНАЯ ЦЕННОСТЬ НАСАЖДЕНИЙ АКАЦИИ БЕЛОЙ.

Более чем в 900 лесных участках насаждений акации белой производились опыты, на основании обработки, которых освещается закономерность структуры насаждений акации белой. Качественное распределение существующего и ожидаемого за паса показано на Рис. 1—4. Таблица № 1 показывает нетто надземного запаса по сортаментам и среднюю расчетную цену возле места срубki на 1 м³ в зависимости от среднего диаметра насаждения.

Таблица № 2 показывает стоимостные данные вырубемого насаждения акации. Дальнейшая обработка данных дает возможность для таксации стоимости конкретных вырубемых насаждений.

Vas Z.: DER EINSCHLAGS- UND ZUWACHSWERT VON ROBINIENBESTÄNDEN.

Die bearbeiteten Daten von 900 Robinienunterabteilungen spiegeln die Gesetzmässigkeiten des Aufbaus der Robinienbestände. Die Verteilung nach Qualität der vorhandenen und der voraussichtlichen Holzmassen wird in Abb. 1—4 dargestellt. Tabelle 1 zeigt die Sortierungsmöglichkeiten der oberirdischen netto Holzmasse und den mittleren Abrechnungspreis von 1 fm Holz am Hiebsort in der Funktion des mittleren Brusthöhendurchmessers des Bestandes. Tabelle 2 gibt die Einschlagswerte der Robinienbestände. Eine weitere Bearbeitung der Daten ermöglicht die Einschätzung des Einschlagswertes konkreter Bestände.

Soproni Nyári Egyetem. A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat az Erdészeti és Faipari Egyetem szoros támogatásával 1965. nyarán sikeresen megrendezte a Nyári Egyetem új kurzusát. Célja volt az erdő- és faipari mérnökképzésünk korszerű eredményei egy részét népszerű formában közreadni, épülő szocialista világunk távlatait érzékeltetni, ugyanakkor a résztvevőknek kultúrált üdülést biztosítani.

Az igen jól sikerült „tanfolyamot” 1966. év június 6-tól 20-ig ismét megrendezik. A hallgatók az Egyetem kollégiumában (kétágyas szobákban) nyernek elszállásolást és napi háromszori étkeztetést. Napi rendszeres (nem kötelező) foglalkoztatás mellett autóbusszal elviszik a hallgatókat a város környékére, a megye fontos és jelentős helyeire (a fertődi kastélyba és növénynemesítő intézetbe, a pannonhalmi könyvtárba, a győri régi és új alkotások megsemlélésére), neves arborétumokba, a szomszédos Vas megye műemlékeinek megtekintésére. A hallgatóság szórakoztatására több alkalommal hangversenyeket, dia- és filmvetítéseket tartanak, bemutatják a soproni erdőket és elegendő szabad időről is gondoskodnak. A résztvevők számát 120 főre tervezik, ebből 80 külföldre számítanak.

Egy személy részvételi díja 1450.— Ft.

Bővebb felvilágosítást ad és jelentkezéseket már elfogad a Nyári Egyetem Titkársága Sopron, Erdészeti és Faipari Egyetem.